

Els avenços científics no són mai fruit d'una casualitat: són compromisos a llarg termini que impliquen no solament els investigadors, sinó també el conjunt de la societat. L'IDIBAPS és un consorci que impulsa la recerca translacional, la innovació i l'avenç tecnològic en el camp de la biomedicina, per mitjà de diferents programes que giren a l'entorn de malalties d'alta prevalença, morbiditat i mortalitat.

Ramon Gomis, director de l'IDIBAPS

La creació

L'IDIBAPS és el successor de l'Institut de Fisiologia, creat el 1920 i dirigit per August Pi i Sunyer. Més endavant, entre 1928 i 1936, l'Institut es va incorporar a l'Hospital Clínic i a la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona. En la postguerra, que va comportar una disminució de l'activitat científica internacional, es va transformar en l'Institut de Medicina Experimental, fins que el 1996 va ser creat com a IDIBAPS, pròpiament dit.

Aquest nou Institut va ser possible gràcies a la bona entesa entre Josep Laporte, conseller de Salut i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya; Josep Maria Bricall, rector de la Universitat de Barcelona; Júlia García Valdecasas, delegada del Govern de l'Estat a Catalunya; José Maria Mato, president del CSIC, i Joan Rodés, destacat hepatòleg de l'Hospital Clínic, que va ser nomenat director científic de l'IDIBAPS. Des de l'any 2008, Ramon Gomis dirigeix l'IDIBAPS.

L'IDIBAPS està configurat per quatre institucions: l'Hospital Clínic de Barcelona, la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, l'Institut d'Investigacions Biomèdiques de Barcelona

(IIBB-CSIC) i el Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya. Els seus investigadors provenen d'aquestes institucions i del mateix IDIBAPS per mitjà dels programes Ramon y Cajal, Miguel Servet, ICREA o ISIS.

És regit per la Junta de Govern i assessorat pel Consell Científic Extern, del qual formen part destacats científics de perfil internacional. El director disposa d'un comitè consultiu, al qual pertanyen representants de les diferents àrees de recerca. La infraestructura administrativa de suport a la recerca de l'IDIBAPS recau en la Fundació Clínic per a la Recerca Biomèdica.

Un dels avenços més recents és l'entrada en funcionament del nou edifici Centre Esther Koplowitz (CEK), que ha estat possible gràcies al compromís de les institucions públiques, dels investigadors i de grans mecenes, com el de la Fundació Esther Koplowitz. Cal destacar també les reformes dels espais de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, que es convertiran en el nou edifici del Centre d'Investigació Biomèdica CELLEX. Tot plegat facilitarà que l'IDIBAPS se segueixi consolidant com a potència científica europea.

La recerca

L'IDIBAPS és un centre que organitza la recerca en cinc àrees temàtiques, dins les quals s'agrupen gairebé seixanta equips, l'objectiu dels quals és fonamentalment integrar la recerca clínica de qualitat contrastada amb la recerca bàsica.

L'àrea 1, Agressió biològica i mecanismes de resposta, és formada per vuit

equips que investiguen els mecanismes de resposta a les agressions biològiques des de múltiples punts. Els principals focus d'interès són l'estudi dels agents infecciosos i tòxics i les reaccions immunològiques i inflammatòries de l'organisme.

L'àrea 2, Biopatologia i bioenginyeria respiratòria, cardiovascular i renal, és formada per deu equips que centren la recerca en l'estudi de tres parts vitals de l'organisme: l'aparell respiratori, el cardiovascular i el renal. Estudien des de diferents punts de vista les patologies i els riscos relacionats amb aquests sistemes.

L'àrea 3, Fetge, sistema digestiu i metabolisme, la conformen quinze equips, els investigadors dels quals combinen la recerca clínica, experimental i bàsica amb un enfocament translacional.

L'àrea 4, Neurociències clíniques i experimentals, està especialitzada en l'estudi de les malalties neurològiques i psiquiàtriques. Els onze equips, tant de l'àmbit experimental com clínic, abracen des de l'estudi de la relació estructura-funció del sistema nerviós, i els seus mecanismes moleculars bàsics de neurotransmissió i mort cel·lular, fins al desenvolupament i l'avaluació de noves teràpies experimentals. També inclouen l'estudi de la neurociència de sistemes.

L'àrea 5, Oncologia i hematologia, és formada per dotze equips, que duen a terme tasques de recerca bàsica, experimental i clínica en els àmbits de l'oncologia i l'hematologia. Pretenen millorar la prevenció, el pronòstic i el tractament dels processos cancerosos.

Finalment, hi ha un darrer conjunt de grups de recerca transversals, equips vinculats a l'IDIBAPS que fan una recerca que es nodreix de diferents disciplines o bé dona servei a altres equips. S'hi engloben les àrees de farmacologia, atenció primària i infermeria.

Amb la finalitat de millorar les prestacions i la rendibilitat de les inversions i l'eficiència en l'ús dels recursos disponibles, l'IDIBAPS promou la constitució de plataformes de suport a la recerca, d'ús transversal per a tots els investigadors, com ara:

- Biobanc de l'Hospital Clínic-IDIBAPS

- Bioinformàtica
- Citometria i separació cel·lular
- Genòmica funcional
- Imatge mèdica
- Plataforma de Bioestadística i Gestió de Dades.

Amb referència al treball en xarxa, cal destacar el lideratge de l'IDIBAPS en les Xarxes Temàtiques de Recerca Cooperativa (RETIC) i els Centres de Recerca Biomèdica en Xarxa (CIBER), impulsats per l'antic Ministeri de Ciència i Innovació. Els seus investigadors encapçalen el CIBER de Malalties Hepàtiques i Digestives (CIBERehd), el de

Malalties Respiratòries (CIBERes) i el de Diabetis i Malalties Metabòliques Associades (CIBERdem).

Quant a la participació internacional, cal esmentar els projectes europeus i els nord-americans. L'any 2009, la Comissió Europea va concedir el 40 % dels projectes sol·licitats per l'IDIBAPS, mentre que la mitjana europea ronda el 17 %. Aquesta tendència s'ha mantingut els darrers anys, i ha consolidat el paper de l'IDIBAPS en la recerca europea. Participa també en nombrosos projectes de recerca finançats pels *National Institutes of Health* (EEUU). |

El IDIBAPS en xifres¹

A l'IDIBAPS, hi ha en total quatre-cents cinquanta investigadors acreditats, a banda del personal tècnic, becaris i personal d'administració, distribuïts en les cinc àrees temàtiques descrites, al seu torn dividides en gairebé seixanta equips.

Segons el *SCImago Institutions Rankings*, un treball estadístic que analitza el volum i la qualitat de la producció científica de les principals institucions de recerca entre els anys 2005 i 2009, l'IDIBAPS es troba en la posició 175 del rànquing mundial de centres de R+D classificats per excel·lència científica.

Publicacions originals en revistes internacionals: 846

Índex d'impacte: 4.176,72

Projectes competitius aconseguits: 91 Nacionals, 16 Europeus, 1 EUA

Projectes no competitius: 18 Nacionals, 2 Europeus

Patents: 4 sol·licituds, 6 *Patent Cooperation Treaty* (PCT), 7 en vies de transferència

Ingressos de l'IDIBAPS: El 2010 l'IDIBAPS va rebre més de 4 milions d'euros de la Generalitat de Catalunya com a aportació per al funcionament de l'Institut. A més a més, els ingressos provinents de fons públiques de finançament competitiu van ser més de 13 milions d'euros, i els relatius a la formalització de contractes i convenis amb entitats privades va rondar el milió d'euros.

El volum de recursos executats durant el 2010 pels investigadors integrants de l'IDIBAPS va arribar als 43 milions d'euros. El 63 % d'aquests recursos corresponen a fons procedents de projectes de recerca competitius. La resta prové de contractes amb entitats privades (19 %), assaigs clínics (5 %), donacions (10 %) i contractes de docència (4 %).

Localització

La seu central de l'IDIBAPS es troba a l'edifici CEK: C/ Rosselló, 149-153., de Barcelona.

1. Segons dades del 2010.